

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 16 päivänä tammikuuta 2024

18/2024

Laki verkon välityspalvelujen valvonnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Digitaalisten palvelujen koordinaattori ja muut toimivaltaiset viranomaiset

Digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2022/2065 (**digipalvelusäädös**), jäljempänä *digipalveluasetus*, 49 artiklassa tarkoitettuna digitaalisten palvelujen koordinaattorina toimii Liikenne- ja viestintävirasto.

Liikenne- ja viestintävirasto on digipalveluasetuksen 49 artiklassa tarkoitettu valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen ellei 2 ja 3 §:stä muuta johdu. Muita toimivaltaisia viranomaisia digipalveluasetuksen valvonnassa ovat kuluttaja-asiamies ja tietosuojavaltuutettu 2 ja 3 §:n mukaisesti (*toimivaltaiset viranomaiset*).

Toimivaltaisten viranomaisten alueellisesta toimivallasta ja Euroopan komission toimivallasta säädetään digipalveluasetuksen 56 artiklassa.

2 §

Kuluttaja-asiamiehen toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklan mukainen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on kuluttaja-asiamies digipalveluasetuksen:

- 1) 25 artiklan osalta silloin, kun verkkoalusta tarjoaa palvelua kuluttajalle;
- 2) 26 artiklan 1 kohdan a–c alakohdan osalta silloin, kun on kyse mainonnasta elinkeinonharjoittajalta kuluttajalle;
- 3) 26 artiklan 2 kohdan osalta;
- 4) 30 artiklan 7 kohdan osalta;
- 5) 32 artiklan osalta.

Edellä 1 momentin nojalla kuluttaja-asiamies ei valvo aatteellista tai yhteiskunnallista mainontaa. Kuluttajasuojalain (38/1978) nojalla kuluttaja-asiamies valvoo myös sopimusehtojen, markkinoinnin ja asiakassuhteessa noudatettujen menettelyjen lainmukaisuutta kuluttajansuojan kannalta.

HE 70/2023
LiVM 9/2023
EV 73/2023

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2065/2022 (32022R2065); EUVL L 277, 27.10.2022, s. 1

18/2024

3 §

Tietosuojavaltuutetun toimivalta

Digipalveluasetuksen 49 artiklan mukainen valvonnasta vastaava toimivaltainen viranomainen on tietosuojavaltuutettu digipalveluasetuksen:

- 1) 26 artiklan 1 kohdan a–c alakohdan osalta, kun ei ole kyse kuluttaja-asiamiehen tämän lain 2 §:n nojalla valvomasta mainonnasta;
- 2) 26 artiklan 1 kohdan d alakohdan osalta;
- 3) 26 artiklan 3 kohdan osalta;
- 4) 27 ja 28 artiklan osalta.

Tietosuojavaltuutetun toimivaltuuksista henkilötietojen käsittelyn valvonnassa säädetään luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2016/679 (yleinen tietosuojasetus) ja tietosuolaissa (1050/2018).

2 luku

Viranomaisten tutkintamenettely ja valvontatoimenpiteet

4 §

Viranomaisten tiedonsaantioikeus

Toimivaltaisilla viranomaisilla on digipalveluasetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä suorittaessaan oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tarpeelliset digipalveluasetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tiedot, selvitykset ja asiakirjat välityspalvelun tarjoajalta ja mainitun asetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulta muulta henkilöltä. Toimivaltaisella viranomaisella on kuitenkin oikeus saada vain välttämättömät erityisiä henkilötietoryhmiä koskevat tai näihin yksityiselämän suojan näkökulmasta rinnastuvat digipalveluasetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tiedot.

Välityspalvelun tarjoajan ja 1 momentissa tarkoitetun muun henkilön on luovutettava tiedot ilman aiheutonta viivytystä, viranomaisen pyytämässä muodossa ja maksutta.

Liikenne- ja viestintävirastolla on tässä pykälässä säädetty tiedonsaantioikeudet, kun virasto pyytää tietoja toisen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaisen pyynnöstä digipalveluasetuksen 57 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitun asetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

5 §

Tiedonvaihto viranomaisten välillä

Toimivaltaisilla viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus luovuttaa digipalveluasetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä hoitamisen yhteydessä saamansa tiedot tai laatimansa asiakirjat sekä ilmaista salassa pidettävä tieto toisilleen, jos se on näille digipalveluasetuksessa tai tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi välttämätöntä.

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus saada esitutkintaviranomaiselta salassapitosäännösten estämättä tiedot, jotka ovat välttämättömiä 19 §:n 3 momentin noudattamiseksi.

Esitutkintaviranomaisen tulee salassapitosäännösten estämättä toimittaa Liikenne- ja viestintävirastolle digipalveluasetuksen 18 artiklan epäiltyyn rikkomiseen liittyvät tämän lain mukaisten tehtävien hoitamiseksi välttämättömät tiedot.

18/2024

6 §

Tarkastukset

Toimivaltaisilla viranomaisilla on digipalveluasetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäiltyyn rikkomiseen liittyvää valvontaa varten oikeus päästä tilaan, jota välityspalvelun tarjoaja tai mainitun asetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu muu henkilö käyttää elinkeino- tai ammattitoimintaansa liittyviin tarkoituksiin, ja tehdä valvonnassa tarvittavia tarkastuksia.

Toimivaltaisella viranomaisella on tarkastuksissa oikeus salassapitosäännösten estämättä saada tutkittavakseen, jäljentää ja takavarikoida jäljennösten ottamista varten epäiltyyn rikkomukseen liittyvän valvontatehtävän kannalta tarpeellinen liikekirjeenvaihto, kirjanpito, muut asiakirjat ja tiedot missä tahansa muodossa tallennusvälineestä riippumatta. Tarkastusta toimittava virkamies voi pyytää välityspalvelun tarjoajan tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muun henkilön edustajalta tai henkilöstön jäseneltä tarkastuksen kohteeseen ja tarkoitukseen liittyviä selvityksiä tosiseikoista ja asiakirjoista sekä tallentaa saamansa vastaukset.

Tarkastukseen sovelletaan lisäksi hallintolain (434/2003) 39 §:ää.

Pysyväisluonteiseen asumiseen käytetyssä tilassa tarkastuksen saa toimittaa vain, jos se on välttämätöntä epäillyn rikkomuksen selvittämiseksi ja kyseessä olevassa tapauksessa on olemassa perusteltu ja yksilöity syy epäillä digipalveluasetusta tai tähän lakiin perustuvia velvoitteita rikotun tai rikottavan tavalla, josta voi olla seuraamuksena tässä laissa tarkoitettu hallinnollinen seuraamusmaksu.

Liikenne- ja viestintävirastolla on tässä pykälässä säädetyt tarkastusoikeudet, kun virasto toimittaa tarkastuksen toisen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaisen pyynnöstä Suomessa digipalveluasetuksen 57 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitun asetuksen 60 artiklassa tarkoitettuihin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

Liikenne- ja viestintävirasto avustaa Euroopan komission tarkastusten suorittamisessa digipalveluasetuksen 69 artiklan mukaisesti.

7 §

Kutsuminen kuultavaksi

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus kutsua välityspalvelun tarjoajan edustaja tai henkilöstön jäsen kuultavaksi digipalveluasetuksen ja tähän lakiin perustuvien velvoitteiden epäiltyyn rikkomiseen liittyvistä tiedoista. Toimivaltaisella viranomaisella on sama oikeus myös digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettua muun henkilön edustajan tai henkilöstön jäsentä kohtaan. Viranomainen voi tallentaa saamansa vastaukset kuultavan suostumuksella millä tahansa teknisellä välineellä. Liikenne- ja viestintävirastolla on tässä pykälässä säädetyt oikeudet, kun virasto pyytää tietoja toisen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaisen pyynnöstä digipalveluasetuksen 57 artiklan perusteella tai kun virasto osallistuu mainitun asetuksen 60 artiklan mukaisiin koordinaattoriviranomaisten yhteisiin tutkimuksiin.

8 §

Asianajajia ja muita oikeudenkäyntiasiamiehiä ja oikeudenkäyntiavustajia koskeva poikkeus tiedonsaanti- ja tarkastusoikeudesta

Poiketen siitä, mitä edellä tässä luvussa säädetään, toimivaltaisilla viranomaisilla ei ole oikeutta saada tai tarkastaa asianajajista annetussa laissa (496/1958) tarkoitettua asianajajalta tai muulta ulkopuoliselta oikeudenkäyntiasiamieheltä tai -avustajalta tai näiden apulaiselta, taikka henkilöltä, jonka hyväksi oikeudenkäyntiasiamiehen tai -avustajan salassapitovelvollisuus on säädetty, oikeudenkäyntiasiamiestehtävien hoitamisen yhteydessä

18/2024

vaihdettuja luottamuksellisia tietoja ja asiakirjoja. Oikeudenkäyntiasiamies- ja oikeudenkäyntiavustajatehtäviksi luetaan varsinaisten oikeudenkäyntiin liittyvien tehtävien lisäksi oikeudellinen neuvonta, joka koskee asiakkaan oikeudellista asemaa esitutkinnassa rikoksen johdosta, hallinnollisessa menettelyssä tai asian muussa oikeudenkäyntiä edeltävässä käsittelyvaiheessa taikka oikeudenkäynnin käynnistämistä tai sen välttämistä.

Poikkeusta sovelletaan kaikkiin toimivaltaisten viranomaisten digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan ja tämän lain 4, 6 ja 7 §:n mukaisiin tutkintavaltuuksiin riippumatta siitä, käytetäänkö niitä toimivaltaisen viranomaisen omien tehtävien suorittamisessa, toisen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaisen pyynnöstä vai avustettaessa Euroopan komissiota tarkastuksen suorittamisessa.

9 §

Virka-apu

Toimivaltaisella viranomaisella on oikeus digipalveluasetuksessa ja tässä laissa säädettyjen tehtäviensä suorittamiseksi saada pyynnöstä poliisilta virka-apua.

10 §

Valvontapäätös

Toimivaltaiset viranomaiset voivat tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan velvoittaa välityspalveluntarjoajan, joka rikkoo digipalveluasetusta, lopettamaan asetuksen rikkominen ja velvoittaa tämän korjaamaan virheensä tai laiminlyöntinsä kohtuullisessa määräajassa.

Jos digipalveluasetuksen mukaisen velvoitteen laiminlyönti aiheuttaa vakavaa haittaa yleiselle järjestykselle, yleiselle turvallisuudelle tai kansanterveydelle, viranomainen voi viipymättä päättää tarvittavista väliaikaisista toimista ja antaa 1 momentissa tarkoitetun päätöksen määräajasta huolimatta ja väliaikaisena, jolloin se on voimassa, kunnes asia on lopullisesti ratkaistu. Viranomaisen on ennen päätöksen antamista varattava asianosaisille tilaisuus tulla kuulluksi, paitsi jos kuulemista ei voida toimittaa niin nopeasti kuin asian kiireellisyys välttämättä vaatii.

11 §

Sitoumukset

Liikenne- ja viestintävirasto tai tietosuojavaltuutettu voi päätöksellään määrätä välityspalvelun tarjoajan digipalveluasetuksen noudattamiseksi tarjoamat sitoumukset tätä velvoittaviksi. Päätöksessä on samalla todettava, ettei toimivaltaisen viranomaisen jatkotoimille ole enää perusteita. Päätös on voimassa toistaiseksi tai määräajan.

Päätöksen tehnyt viranomainen voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväkseen, jos jokin päätöksen perusteena oleva tosiseikka on muuttunut olennaisesti, jos sitoumuksia rikotaan tai jos päätös on perustunut osapuolten toimittamiin puutteellisiin, virheellisiin tai harhaanjohtaviin tietoihin.

12 §

Yhteistyö eri viranomaisten kanssa

Liikenne- ja viestintäviraston, tietosuojavaltuutetun ja kuluttaja-asiamiehen on digipalveluasetuksen ja tämän lain mukaisia tehtäviä hoitaessaan toimittava tarkoituksenmukaisessa yhteistyössä.

Eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetun lain (1137/2016) 4 §:ssä tarkoitettujen valvontaviranomaisten on ilmoitettava Liikenne- ja viestintävirastolle ja kuluttaja-asia-

18/2024

miehelle omien tehtäviensä hoidossa tietoonsa tulleesta digipalveluasetuksen 30–32 artiklan säännösten mahdollisesta rikkomisesta.

Jos kuluttaja-asiamies tai tietosuojavaltuutettu vastaanottavat toimenpidepyynnön, joka koskee digipalveluasetuksessa säädettyjä välityspalvelun tarjoajan velvollisuuksia, sen on ilmoitettava asiasta Liikenne- ja viestintävirastolle.

Liikenne- ja viestintäviraston tulee laatia vuosittain digipalveluasetuksen 55 artiklassa tarkoitettu toimintakertomus yhteistyössä tietosuojavaltuutetun ja kuluttaja-asiamiehen kanssa.

13 §

Uhkasakko

Toimivaltainen viranomainen voi asettaa välityspalvelun tarjoajalle ja digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle tämän lain 10 §:n nojalla antamansa valvontapäätöksen tai muun tämän lain nojalla antamansa määräyksen tehosteeksi uhkasakon.

Uhkasakko asetetaan välityspalvelun tarjoajalle päiväkohtaisesti juoksevana. Välityspalvelun tarjoajalle asetettavan uhkasakon enimmäismäärä on 5 prosenttia kyseisen välityspalvelun tarjoajan asettamispäätöstä edeltävän tilikauden keskimääräisestä päivittäisestä maailmanlaajuisesta liikevaihdosta tai tulosta kultakin viivästyspäivältä. Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain (1336/1997) 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole uhkasakkoa asetettaessa vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko asetetaan uhkasakkolain (1113/1990) 9 §:ssä säädetystä poiketen ilman kiinteää peruserää ja lisäeriä. Uhkasakkolain 10 §:n 2 momentissa säädetystä poiketen 2 momentissa tarkoitettu uhkasakko voidaan tuomita kerrallaan enintään 60 päivän ajanjaksolta, jonka ylittävältä osalta uhkasakko raukeaa niiltä päiviltä, jotka ovat alkaneet ennen kuin päätös uhkasakon tuomitsemisesta tehdään.

Uhkasakkoa ei saa asettaa 4 §:ssä tarkoitetun tiedonantovelvollisuuden tehosteeksi luonnolliselle henkilölle, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan eikä luonnolliselle henkilölle 7 §:n mukaisen kuulemispyynnön tehosteeksi.

Muilta osin uhkasakkoon sovelletaan uhkasakkolakia.

Jos kyse on 2 §:ssä tarkoitetun digipalveluasetuksen säännöksen valvontaan liittyvästä uhkasakosta, uhkasakon tuomitsemisesta maksettavaksi päättää markkinaoikeus.

3 luku

Hallinnolliset seuraamukset

14 §

Välityspalvelun tarjoajan seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun välityspalvelun tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö digipalveluasetuksen:

1) 11 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden nimetä keskitetty yhteyspiste viranomaisia varten, 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden julkistaa yhteyspistettä koskevat tarvittavat tiedot tai 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa jäsenvaltioiden viralliset kielet, joita voidaan käyttää viestintään yhteyspisteen kanssa;

2) 12 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden nimetä palvelun vastaanottajille sähköinen yhteyspiste tai 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden julkistaa yhteyspistettä koskevat tiedot;

3) 13 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, joissa välityspalveluiden tarjoajalla ei ole toimipaikkaa Euroopan unionissa, mutta se tarjoaa palvelua Suomeen, mainitun artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden laillisen edustajan nimeämisestä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden laillisen edustajan valtuuttamisesta toimimaan toimivaltaisten viranomaisten, Euroopan komission ja Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunnan, jäljempänä *digipalvelulautakunta*, yhteystahona, tai 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden laillisen edustajan tietojen ilmoittamisesta Liikenne- ja viestintävirastolle.

15 §

Säilytyspalvelun tarjoajan seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun välityspalvelun tarjoajalle, joka tarjoaa säilytyspalvelua ja joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö digipalveluasetuksen:

1) 16 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden järjestää palvelussaan 2 kohdassa säädetyn mukainen laiton sisältöä koskeva ilmoitusmenettely, 4 kohdassa säädetyn velvollisuuden lähettää vahvistus ilmoituksen vastaanottamisesta tai 5 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa päätöksestään laittomasta sisällöstä ilmoituksen tehneelle taholle;

2) 17 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden esittää 3 kohdassa säädetyt perustelut asianomaisille palvelun käyttäjille päätöksestään rajoittaa palvelua 1 kohdassa tarkoitetuilla tavoilla sen vuoksi, että palvelun käyttäjän toimittama sisältö on laitonta tai rikkoo palvelun käyttöehtoja;

3) 18 artiklassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden poliisille.

16 §

Verkkoalustan tarjoajan seuraamusmaksu

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun verkkoalustan tarjoajalle, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö digipalveluasetuksen:

1) 20 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota palvelun vastaanottajalle pääsy verkkoalustan sisäiseen valitusten käsittelyjärjestelmään taikka 5 kohdassa säädetyn ilmoitusvelvollisuuden järjestelmässä tehdystä päätöksestä;

2) 22 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden toteuttaa tekniset ja organisatoriset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että luotettujen ilmoittajien ilmoitukset laittomasta sisällöstä käsitellään ensisijaisesti;

3) 24 artiklan 3 kohdassa säädetyn velvollisuuden toimittaa Euroopan komissiolle tai Liikenne- ja viestintävirastolle tieto palvelunsa käyttäjämäärästä;

4) 26 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että palvelun vastaanottaja voi tunnistaa verkkorajapinnalla esitettävän sisällön mainonnaksi, b alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että palvelun vastaanottaja voi tunnistaa henkilön, jonka puolesta mainos esitetään, c alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että palvelun vastaanottaja voi tunnistaa verkkorajapinnalla mainoksen yhteydessä mainoksen maksaneen luonnollisen tai oikeushenkilön tai d alakohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että palvelun vastaanottaja voi tunnistaa hänelle esitetyn mainoksen osalta tärkeimmät parametrit, jotka määrittävät mainoksen kohteena olevat palvelun vastaanottajat, 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden tarjota verkkorajapinnallaan toiminto, jonka avulla palvelun vastaanottaja voi ilmoittaa kaupallista viestintää sisältävästä sisäl-

löstä reaaliaikaisesti tai 3 kohdassa säädetyn kiellon esittää verkkorajapinnalla mainontaa, jos mainoksen esittäminen perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuun profilointiin, jossa käytetään mainitun asetuksen 9 artiklassa tarkoitettuja henkilötietoja;

5) 27 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden esittää käyttöehdoissa palvelusaan käytettävän sisällön suosittelujärjestelmän tärkeimmät parametrit ja niiden muuttamiseen liittyvät vaihtoehdot tai 3 kohdassa säädetyn suosittelujärjestelmään liittyvän valintatoiminnon tarjoamisen palvelussaan;

6) 28 artiklan 2 kohdassa säädetyn kiellon esittää verkkorajapinnalla mainontaa, jos mainoksen esittäminen perustuu yleisen tietosuoja-asetuksen 4 artiklan 4 alakohdassa tarkoitettuun profilointiin, jossa käytetään palvelun vastaanottajan henkilötietoja, ja verkkotalustan tarjoaja on kohtuullisella varmuudella tietoinen siitä, että palvelun vastaanottaja on alaikäinen, tai digipalveluasetuksen 28 artiklan 3 kohdassa säädetyn velvoitteen olla käsittelemättä ylimääräisiä henkilötietoja sen arvioimiseksi, onko palvelun vastaanottaja alaikäinen.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, tietosuojalain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu seuraamuskollegio määrää seuraamusmaksun tämän pykälän 1 momentin 4–6 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä, jos kyseessä on tämän lain 3 §:ssä tarkoitettu asia.

Seuraamusmaksun määrittämiseen silloin, kun on kyse 1 momentin 4 kohdassa mainittujen säännösten rikkomisesta tai laiminlyönnistä 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa, sovelletaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia (566/2020). Seuraamusmaksun suuruuteen sovelletaan kuitenkin tämän lain 18 §:ää.

17 §

Eräiden verkkoalustojen tarjoajien seuraamusmaksut

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun verkkoalustan tarjoajalle, joka antaa kuluttajille mahdollisuuden tehdä etäsopimuksia elinkeinonharjoittajien kanssa ja joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö digipalveluasetuksen:

1) 30 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että se on saanut elinkeinonharjoittajalta mainitussa kohdassa säädetyt tiedot ennen kuin elinkeinonharjoittajat voivat käyttää sen verkkoalustan palvelua, 2 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn velvollisuuden keskeyttää palvelunsa tarjoaminen elinkeinonharjoittajalle, 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetyn velvollisuuden pyytää elinkeinonharjoittajaa korjaamaan tämän toimittamia tietoja, 3 kohdan toisessa alakohdassa säädetyn velvollisuuden keskeyttää palvelunsa tarjoaminen elinkeinonharjoittajalle, 5 kohdassa säädetyn velvollisuuden säilyttää 1 ja 2 kohdan perusteella keräämiään tietoja, 6 kohdassa säädetyn kiellon luovuttaa 1 kohdassa tarkoitettuja tietoja kolmansille osapuolille tai 7 kohdassa säädetyn velvollisuuden asettaa 1 kohdan a, d ja e alakohdassa tarkoitettut tiedot nähtäville verkkoalustan verkkorajapinnalla, jossa myytävää tavaraa tai palvelua koskevat tiedot esitetään;

2) 31 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden varmistaa, että sen verkkoalustan rajapinta on järjestetty siten, että elinkeinonharjoittajat voivat noudattaa velvoitteitaan, jotka koskevat ennen sopimuksen tekoa annettavia tietoja, vaatimustenmukaisuutta ja tuoteturvallisuustietoja, taikka 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden järjestää verkkorajapintansa siten, että elinkeinonharjoittajat voivat toimittaa mainitun kohdan mukaiset tiedot;

3) 32 artiklan 1 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa tiedossaan oleville kuluttajille tietoonsa tulleesta laittomasta tuotteesta tai palvelusta, tuotteen tarjonnan elinkeinonharjoittajan henkilöllisyydestä sekä mahdollisista oikeussuojakeinoista taikka 2 kohdassa säädetyn velvollisuuden ilmoittaa 1 kohdassa tarkoitettut vastaavat tiedot verkkorajapinnallaan.

Liikenne- ja viestintävirasto voi määrätä seuraamusmaksun erittäin suuren verkkoalustan tarjoajalle tai erittäin suurelle verkossa toimivalle hakukoneen tarjoajalle, joka laiminlyö digipalveluasetuksen 14 artiklan 5 kohdassa säädetyn velvollisuuden toimittaa käyttäjilleen käyttöehtojensa tiivistelmän sekä muut mainitussa kohdassa säädetty tiedot taikka 6 kohdassa säädetyn palvelun käyttöehtojen julkaisukieltä koskevan velvollisuuden.

Poiketen siitä, mitä 1 momentissa säädetään, seuraamusmaksun määräämiseen silloin, kun on kyse 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitetusta rikkomisesta tai laiminlyönnistä 2 §:ssä tarkoitetussa asiassa, sovelletaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia. Seuraamusmaksun suuruuteen sovelletaan kuitenkin tämän lain 18 §:ää.

18 §

Seuraamusmaksun suuruus

Seuraamusmaksun suuruus perustuu kokonaisarviointiin ja sitä määrättäessä on otettava huomioon:

- 1) rikkomisen luonne, laajuus, vakavuus, toistuvuus ja kestoaika;
- 2) seuraamuksella tavoiteltava yleinen etu;
- 3) välityspalvelun tarjoajan toiminnan laajuus ja luonne sekä välityspalvelun tarjoajan taloudelliset valmiudet;
- 4) niiden palvelun käyttäjien määrä, joihin digipalveluasetuksen rikkominen vaikuttaa;
- 5) rikkomisen tahallisuus tai tuottamuksellisuus;
- 6) se, toimiiko palvelun tarjoaja useassa jäsenvaltiossa;
- 7) mahdolliset muut kuin 1–6 kohdassa tarkoitetut tapauksen olosuhteisiin vaikuttaneet tekijät.

Välityspalvelun tarjoajalle määrättävä seuraamusmaksu saa olla enintään kuusi prosenttia välityspalvelun tarjoajan seuraamusmaksupäätöstä edeltävän tilikauden vuotuisesta maailmanlaajuisesta liikevaihdosta. Kun kuluttaja-asiamies esittää seuraamusmaksun määräämistä markkinaoikeudelle, esityksessä otetaan huomioon seuraamusmaksuesityksen tekemistä edeltävän tilikauden liikevaihto.

Liikevaihdolla tarkoitetaan kirjanpitolain 4 luvun 1 §:ssä tarkoitettua liikevaihtoa tai sitä vastaavaa liikevaihtoa. Jos tilinpäätös ei ole seuraamusmaksua määrättäessä vielä valmistunut tai jos liiketoiminta on vasta aloitettu eikä tilinpäätöstä ole saatavissa, liikevaihto voidaan arvioida muun saatavan selvityksen perusteella.

19 §

Seuraamusmaksun määräämättä jättäminen

Seuraamusmaksua ei määrätä, jos:

- 1) velvoitteen rikkomista on pidettävä vähäisenä; tai
- 2) seuraamusmaksun määräämistä on pidettävä ilmeisen kohtuuttomana.

Seuraamusmaksu voidaan jättää määräämättä, jos välityspalvelun tarjoaja on omaloitteisesti ryhtynyt riittäviin toimenpiteisiin 14–17 §:ssä tarkoitetun velvoitteen rikkomisen tai laiminlyönnin korjaamiseksi välittömästi sen havaittuaan eikä rikkominen tai laiminlyönti ole vakava tai toistuva.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä sille, jota epäillään samasta teosta esitutkinnassa, syyteharkinnassa tai tuomioistuimessa vireillä olevassa rikosasiassa. Seuraamusmaksua ei voida määrätä myöskään sille, jolle on samasta teosta annettu lainvoimainen tuomio.

Seuraamusmaksua ei voida määrätä viranomaisille, jotka ylläpitävät sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 163 §:ssä tarkoitettuja verkkotunnusrekistereitä.

18/2024

20 §

Tutkintamenettelyä koskevien säännösten rikkomisesta määrättävä seuraamusmaksu

Ellei rikkomista ole pidettävä merkitykseltään vähäisenä tai seuraamusmaksun määräämistä muutoin perusteettomana, toimivaltainen viranomainen voi määrätä seuraamusmaksun välityspalvelun tarjoajalle tai digipalveluasetuksen 51 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettulle muulle henkilölle, joka tahallaan tai huolimattomuuttaan:

- 1) vastustaa 6 §:n nojalla tehtävää tarkastusta;
- 2) antaa virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja vastatessaan 4 §:n nojalla tehtyyn tietopyyntöön tai antaessaan tietoja 6 §:n mukaisen tarkastuksen aikana taikka jättää toimittamatta pyydetty tiedot viranomaisen asettamassa määräajassa;
- 3) jättää oikaisematta antamiaan virheellisiä, puutteellisia tai harhaanjohtavia tietoja.

Seuraamusmaksun suuruuden määrittäminen perustuu kokonaisarviointiin, jossa on otettava huomioon rikkomisen laatu ja laajuus sekä moitittavuuden aste. Seuraamusmaksu saa olla enintään 1 prosentti rikkomiseen syyllistyneen välityspalvelun tarjoajan tai 1 momentissa tarkoitettun muun henkilön vuotuisesta tulosta tai maailmanlaajuisesta liikevaihdosta seuraamusmaksun määräämistä edeltävänä tilikautena.

Seuraamusmaksua ei saa asettaa luonnolliselle henkilölle 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua tietojenantovelvollisuuden rikkomisesta, jos henkilöä on aiheutta epäillä rikoksesta ja tiedot liittyvät rikosepäilyn kohteena olevaan asiaan.

Seuraamusmaksun määräämiseen silloin, kun on kyse 2 §:ssä mainittujen säännösten noudattamisen valvontaan liittyvistä tutkintamenettelyistä, sovelletaan kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annettua lakia. Seuraamusmaksun määräämättä jättämiseen ja suuruuteen sovelletaan kuitenkin tätä pykälää.

Tietosuojalain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettu seuraamuskollegio määrää seuraamusmaksun silloin, kun kyseessä on 3 §:ssä mainittujen säännösten noudattamisen valvontaan liittyvät tutkintamenettelyt.

21 §

Seuraamusmaksun määräämisoikeuden vanhentuminen

Seuraamusmaksua ei saa määrätä, jos on kulunut yli viisi vuotta siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on tapahtunut. Jos rikkomus tai laiminlyönti on ollut luonteeltaan jatkuvaa, viiden vuoden määräaika lasketaan siitä, kun rikkomus tai laiminlyönti on päättynyt.

22 §

Palveluun pääsyn estäminen

Jos toimivaltainen viranomainen on käyttänyt 10 ja 13–17 §:ssä säädettyjä toimivaltuuksiaan, eikä välityspalvelun tarjoaja ole korjannut toimintaansa digipalveluasetuksen velvoitteiden mukaiseksi ja digipalveluasetuksen rikkominen aiheuttaa vakavaa haittaa, johon ei voida puuttua muun lainsäädännön nojalla, toimivaltainen viranomainen voi vaatia päätöksellään välityspalvelun ylimmän hallintoelimen jäseniä tai johdossa toimivia henkilöitä toimittamaan suunnitelman asetuksen vastaisen menettelyn korjaamiseksi ja ilmoittamaan toteutetuista toimenpiteistä digipalveluasetuksen 51 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan a alakohdan mukaisesti. Viranomaisen tulee valvoa, että palvelun tarjoaja toteuttaa ilmoittamansa toimenpiteet ja raportoi viranomaiselle toteutetuista toimenpiteistä.

Jos 1 momentissa tarkoitettua toimivaltaisen viranomaisen päätöksestä huolimatta välityspalvelun tarjoaja jatkaa digipalveluasetuksen rikkomista aiheuttaen vakavaa haittaa, viranomainen voi pyytää käräjäoikeutta määräämään kyseisen välityspalvelun tarjoajan

tai toisen välityspalvelun tarjoajan rajoittamaan väliaikaisesti palvelun vastaanottajien pääsyä ensiksi mainittuun välityspalveluun tai verkkorajapintaan.

Käräjäoikeus voi toimivaltaisen viranomaisen hakemuksesta määrätä 2 momentissa tarkoitetun välityspalvelun tarjoajan sakon uhalla estämään pääsy välityspalveluun tai verkkorajapintaan, jos digipalveluasetusta rikkova välityspalveluntarjoaja syyllistyy myös ilmeisesti rangaistavaan tekoon, johon liittyy ihmisten henkeen tai turvallisuuteen kohdistuva uhka. Käräjäoikeuden määräyksen edellytyksenä on, että digipalveluasetuksen rikkomiseen ei voida puuttua muun lainsäädännön nojalla. Käräjäoikeuden määrittämien rajoitusten on oltava oikeassa suhteessa asetuksen vastaisen toiminnan sekä käsillä olevan rikoksen luonteeseen, vakavuuteen, toistuvuuteen ja keston. Ne eivät kuitenkaan saa rajoittaa aiheettomasti palvelun vastaanottajien sananvapautta ja pääsyä laillisiin tietoihin.

Toimivaltaisen viranomaisen on kuultava asianosaisia ennen 2 momentissa tarkoitettua pyyntöä käräjäoikeudelle. Ennen 2 momentissa tarkoitetun määräyksen antamista käräjäoikeuden on varattava välityspalvelun tarjoajalle, sisällön tuottaneelle välityspalvelun vastaanottajalle sekä sille, johon määräys kohdistuu, tilaisuus tulla kuulluksi.

Käräjäoikeuden määrittämä pääsyn rajoitus on voimassa neljä viikkoa ja käräjäoikeus voi määrätä, että toimivaltainen viranomainen voi pidentää määräaika digipalveluasetuksen 51 artiklan 3 kohdan kolmannessa ja neljännessä alakohdassa säädetyn mukaisesti. Jos käräjäoikeuden määräyksen perusteena olevissa seikoissa tapahtuu muutos, asianosaisella välityspalvelun tarjoajalla on oikeus hakea tämän pykälän 3 momentissa tarkoitetun määräyksen kumoamista siinä käräjäoikeudessa, jossa määräys on annettu. Määräyksen kumoamista koskevan asian käsittelyssä noudatetaan oikeudenkäymiskaaren 8 lukua.

23 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Edellä 22 §:ssä tarkoitettu hakemus tutkitaan käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiirissä tuomioistuimen määräyksen kohteena olevalla välityspalvelun tarjoajalla on kotipaikka. Käräjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on yksin puheenjohtaja.

4 luku

Yhteistyö komission ja muiden jäsenvaltioiden kanssa

24 §

Euroopan digitaalisten palvelujen lautakunta

Liikenne- ja viestintävirasto toimii yhteistyössä muiden jäsenvaltioiden digitaalisten palvelujen koordinaattorien, digipalvelulautakunnan ja Euroopan komission kanssa. Liikenne- ja viestintävirasto osallistuu lautakunnan kokouksiin. Myös tietosuojavaltuutettu ja kuluttaja-asiamies voivat osallistua tarvittaessa lautakunnan kokouksiin.

25 §

Asiakirjan luovuttaminen komissiolle tai toisen jäsenvaltion koordinaattoriviranomaiselle

Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus luovuttaa salassa pidettävä asiakirja sekä ilmaista salassa pidettävä tieto Euroopan komissiolle, digipalvelulautakunnalle ja toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion koordinaattoriviranomaiselle, jos se on digipalveluasetuksen valvonnan kannalta välttämätöntä.

18/2024

26 §

Menettely komission määräämää tarkastusta toimitettaessa

Liikenne- ja viestintävirasto avustaa Euroopan komissiota tarkastusten suorittamisessa digipalveluasetuksen 69 artiklan 7 kohdan mukaisesti.

5 luku

Erinäiset säännökset

27 §

Ilmoitus rikosepäilystä

Digipalveluasetuksen 18 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu ilmoitus rikosepäilystä tehdään poliisille.

28 §

Määräykset koskien laitonta sisältöä tai velvollisuutta toimittaa tietoja

Digipalveluasetuksen 9 artiklassa tarkoitetut viranomaisen tai tuomioistuimen määräykset toteuttaa toimia laitonta sisältöä vastaan on laadittava mainitun 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Digipalveluasetuksen 10 artiklassa tarkoitetut viranomaisen tai tuomioistuimen määräykset antaa tietoja välityspalvelun käyttäjästä on laadittava mainitun 10 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

Digipalveluasetuksen 9 ja 10 artiklassa säädetään menettelystä 1 ja 2 momentissa tarkoitetun määräyksen antamisen jälkeen.

29 §

Seuraamusmaksun täytäntöönpano

Seuraamusmaksu määrätään maksettavaksi valtiolle. Seuraamusmaksun täytäntöönpanosta säädetään sakon täytäntöönpanosta annetussa laissa (672/2002).

Seuraamusmaksu vanhene viiden vuoden kuluttua seuraamusmaksua koskevan lainvoiman saaneen ratkaisun antamispäivästä.

30 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

Kuluttaja-asiamiehen 10 §:ssä tarkoitettuun päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Se, johon kuluttaja-asiamiehen 10 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös kohdistuu, voi saattaa hakemuksella päätöksen markkinaoikeuden käsiteltäväksi 30 päivän kuluessa sen tiedoksisaannista. Muutoin päätös jää pysyväksi. Päätöstä on noudatettava, jollei markkinaoikeus toisin määrää.

Muutoksenhaussa uhkasakon asettamista ja maksettavaksi tuomitsemisesta koskevaan päätökseen sovelletaan kuitenkin uhkasakkolakia.

Markkinaoikeudellisissa asioissa markkinaoikeuden antamaa ratkaisua koskevasta muutoksenhausta säädetään oikeudenkäynnistä markkinaoikeudessa annetun lain (100/2013) 7 luvun 4 §:ssä.

18/2024

Toimivaltaisen viranomaisen muussa kuin 14–17 ja 20 §:n nojalla antamassa päätöksessä voidaan määrätä, että päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

31 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 17 päivänä helmikuuta 2024.

Helsingissä 12.1.2024

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne